

PAKAAMMO MAIPANGGEP KADAGITI SINGASING NGA ENMIENDA TI KONSTITUSION TI ESTADO TI HAWAII

Bayat ti Regular a Sesyon iti 2007 and 2008, Maika-duapulo ket uppat a Lehislatura, maysa (1) a gakat a nakailaonan ti singasing nga enmienda ti Konstitusion ti naanamongan kas mayayon kadagiti kasapulan ti Artikulo XVII, Seksion 3 ti Konstitusion ti Estado ti Hawaii.

S.B. No. 966

GAKAT A MAIPAULOG A LINTEG SINGASING NGA ENMIENDA WENNO PANAGBALBALIW TI ARTIKULO V, SEKSION 1, TI KONSTITUSION TI HAWAII, A MANGSUKAT ITI KUALIFIKASION A MAINAIG ITI EDAD DAGITI OFISINA TI GOVERNADOR KEN TENIENTE GOVERNADOR NGA IMBES NGA EDAD A TALLOPULO A TAWEN KET MASANDIAN ITI BIENTESINGKO WENNO DUAPULO KET LIMA A TAWEN

MADAWAT TI PANANGIPROMULGAR TI LEHISLATURA TI ESTADO TI HAWAII:

Seksion 1. Masinunuo ti lehislatura a no maenmiendaran wenno mabalbaliwan ti Konstitusion ti Estado ti Hawai'i tapno iti kasta ket dagiti residente ti Hawai'i nga agedad iti bientesingko wenno duapulo ket lima ken nasursurok, ket mapalubosan nga agpailayon a kas kandidato ken agtugaw iti ofisina ti gobernador wenno teniente gobernador ket mangparegget kadagiti agkabannuag nga umili tapno makipagpartisiparda iti proseso ti kinaliderato. Adu dagiti nalalaing, kualifikado, ken experiensado a kandidato nga awanan pay iti edad a tallopulo a di makapagpailayon para iti ofisina ti gobernador wenno teniente gobernador gapu iti agdama nga arbitrario a restriksion iti edad a tallopulo.

Idinto ta adu dagiti naimballigian nga empresario ken empresaria, lider militar, ken nabutosan nga ofisial nga addaan iti agkurang nga edad a tallopulo, dagiti agkabannuag nga umili ket kaaduanna ket disilusionado iti gobierno, ket mariknada a dida mairamraman ken saanda a parte ti proseso. Babaen ti panangibaba iti edad kadagiti kangatuan a mabutosan nga ofisial iti Hawai'i iti bientesingko wenno duapulo ket lima, magutigot dagiti agkabannuag nga umili a mangpanunot a silulukat ti ridaw ken adda oportunidad para kadakuada a mangirepresentar iti estadotayo kas gobernador ken teniente gobernador.

Kasta met a siaammo ti lehislatura a ti agedad iti bientesingko wenno duapulo ket lima, segun iti Konstitusion ti Estados Unidos, ket kualifikado nga agpailayon ken mabutosan iti Konggreso, ket ngarud, addaan isuna iti turay a mangideklara iti gubat wenno gera, ken mangibaon kadagiti rinibu nga Amerikano nga annak a lallaki ken babbai iti paggugubatan wenno pagdadangadangan, ken mangirisgo kadagiti biag dagitoy nga annak ti pagilian. Rinibu dagiti soldado ti Hawai'i iti isu amin nga edad ti nagsubli iti nabiit, ket adu kadagitoy agsubsubli a beterano ket agkabannuag nga umili a, gapu iti pannakainspirarda iti padasda, ket agreggetda nga agserbi iti Hawai'i iti posision ti kinaliderato.

The panggep daytoy nga Akta ket ti mangisingasing iti enmienda ti artikulo V, seksion 1, iti Konstitusion ti Estado ti Hawai'i tapno maibaba ti kualifikasion iti edad para iti ofisina

ti gobernador manipud iti trenta wenno tallopulo a tawen ket masukatan iti bientesingko wenno duapulo ket lima a tawen. Daytoy met laeng nga enmienda ket ibabana met ti edad para iti teniente gobernador, gapu ta dagiti kualifikasion ket agpada para kadagitoy dua nga ofisina, kas sagudayen ti artikulo V, seksion 2.

Seksion 2. Artikulo V, seksion 1, maenmiendaran ti Konstitusion ti Estado ti Hawai'i ket mabasa a kas iti sumaganad:

“TI EHEKUTIVO A PANANGIPUNDAR TI EHEKUTIVO

Seksion 1. Ti turay ehekutivo ti Estado ket adda iti gobernador. Butosan dagiti kualifikado a botante iti Estado ti gobernador iti maysa a sapsap nga eleksion. Ti pabutosan a tao a makaala iti kangatuan a botos ti agbalin a gobernador. Iti kaso ti agpada a botos, madetermina ti pannakapili ti gobernador segun iti probision ti paglintegan.

Mangrugi ti termino wenno takem ti ofisina ti gobernador iti agmatuon ti umuna a Lunes ti Disiembre sumaruno kalpasan ti eleksion ti gobernador ket agpatingga iti agmatuon ti umuna a Lunes ti Disiembre, uppat a tawen kalpasanna.

Awan ti asinno man a mabalin a mabutosan a gobernador iti unos ti agsaruno a sibubukel a dua a termino wenno takem.

Awan ti asinno man a mabalin nga agpailayon para iti ofisina to gobernador no saan a kualifikado a botante, nagtengnan ti edad a [tallopulo] bientesingko wenno duapulo ket lima a tawen ken residente iti daytoy nga Estado iti las-ud ti lima a tawen kasakbayan ti pannakailayonna.

Saan a mabalin a ti gobernador ket mangtengngel iti ania man nga ofisina wenno pagtrabahuan nga addaan panagganansia iti babaen ti Estado wenno ti Estados Unidos iti las-ud ti panangtakemna a kas gobernador.

Seksion 3. Ti saludsod a maimaldit iti balota ket kas iti sumaganad:

“Maibaba kadi ti kualifikasion ti edad ti ofisina ti gobernador ken ti ofisina ti teniente gobernador nga imbes a trenta wenno tallopulo a tawen ket maibaba daytoy iti bientesingko wenno duapulo ken lima a tawen?”

Seksion 4. Ti konstitusional a probision a masukatan ket nakabaket ken maikkat. Ti baro a konstitusional a probision ket maikkan iti enfasis wenno mapabuddak.

Seksion 5. Daytoy nga enmienda ket agepekto apaman a maipatungpal ti artikulo XVII, seksion 3, iti Konstitusion ti Estado ti Hawai'i.

PATRICIA MAU-SHIMIZU
Klerk ti Kamara de Representantes

CAROL TANIGUCHI
Klerk ti Senado